

# Etický kódex

## Slovenskej katolíckej charity

### PREAMBULA

Slovenská katolícka charita (ďalej len „SKCH“) je súčasťou Caritas Internationalis, ktorej činnosť je motivovaná, naplnená, usmerňovaná a stanovená Svätým písmom, učením a tradíciou Katolíckej Cirkvi a láskou, ktorá sa prejavuje stretnutím s ľuďmi v núdzi. „Charita je pohladenie, ktoré cirkev dáva ľuďom“<sup>1</sup> a stelesňuje v sebe prednostné zameranie na tých, ktorí sú chudobní, vylúčení zo spoločnosti, či žijúci na okraji spoločnosti. Charita sa usiluje zabezpečiť celostný rozvoj osoby človeka ako takého a uľaviť trpiacim postihnutým katastrofami, konfliktami a bezprávím.

Celý ľudský život je posvätný, od jeho počatia až po prirodzenú smrť. Stvorení na Boží obraz a Božiu podobu, všetky ženy a všetci muži sú obdarení rovnakou a jedinečnou dôstojnosťou, pretože „ona prevyšuje všetky ostatné veci a jej práva i povinnosti sú všeobecné a nedotknuteľné. Preto treba človeku sprístupniť všetko, čo potrebuje, aby mohol žiť naozaj ľudským životom, teda výživu, šatstvo, bývanie, právo na slobodnú voľbu životného stavu, na založenie rodiny, na výchovu, na prácu, na dobré meno a úctu, na primeranú informovanosť, právo konať podľa správnej normy vlastného svedomia, právo na ochranu súkromného života a na spravodlivú slobodu, a to aj v náboženskej oblasti.“<sup>2</sup> „Človek je vo svojej najhlbšej prirodzenosti spoločenským tvorom a bez vzťahov s inými nemôže žiť, ani rozvíjať svoje vlohy.“<sup>3</sup> „Spoločenský život je vyjadrením svojho nezameniteľného protagonistu - ľudského jedinca,“<sup>4</sup> ktorý „ani zďaleka nie je pasívnym účastníkom spoločenského života, ale je a musí stále zostať jeho predmetom, zakladateľom i cieľom.“<sup>5</sup> „Tento poriadok treba čoraz viac rozvíjať, upevňovať v pravde, budovať v spravodlivosti a oživovať láskou. A v slobode má nachádzať čoraz ľudskejšiu rovnováhu.“<sup>6</sup>

SKCH preto prijíma tento Etický kódex, vychádzajúc z Etického kódexu členských organizácií Caritas Internationalis. Etický kódex tvorí súbor jednotiacich etických princípov, ktorých rešpektovanie sa vyžaduje od generálneho sekretariátu SKCH a jeho pracovníkov.<sup>7</sup>

---

<sup>1</sup> Preiav pápeža Františka Rade zástupcov Caritas Internationalis, 17. mája 2013 (<http://www.caritas.orla bout/PopeFra ncislns piresCaritasLeadersh ip. html>)

<sup>2</sup> Gaudium et Spes, článok 26

<sup>3</sup> tamtiež, článok 12.

<sup>4</sup> Katechizmus Katolíckej cirkvi, článok 106

<sup>5</sup> Pius XII, Príhovor v rádiu zo dňa 24.12.1944,5: AAS 37 (1945), t2

<sup>6</sup> Gaudium et Spes, článok 26

<sup>7</sup> Pod pojmom pracovníci sa pre účely tohto kódexu rozumejú zamestnanci, spolupracovníci a dobrovoľníci SKCH.

## Článok I

### Hodnoty

1. **Spravodlivosť:** prijímajúc volanie viery sa SKCH snaží budovať spravodlivý, morálny poriadok a „správne vzťahy“ v životoch pracovníkov i v organizáciách, pracovných komunitách a u všetkého Božieho stvorenia. SKCH sprevádza, slúži a hovorí s chudobnými a s tými, ktorí žijú na okraji spoločnosti, aby tak mohla zmeniť spoločnosť, v ktorej žijú, ako aj štruktúry, ktoré ich udržujú v živote v chudobe.
2. **Spoločné dobro:** prežívanie ľudskej dôstojnosti, ako aj možnosť rastu v komunite, sú ovplyvnené spôsobom organizovania našej spoločnosti: sociálne, nábožensky, kultúrne, ekonomicky, ekologicky, právne a politicky. SKCH pracuje v univerzálnom spoločenstve katolíckej cirkvi a aj s ostatnými náboženskými tradíciami, vládami, širšou občianskou spoločnosťou a úradmi, s cieľom chrániť ľudskú dôstojnosť, dodržiavať práva jednotlivcov aj spoločnosti i záväzky, propagujúc spoločné dobro.
3. **Celostný rozvoj jedinca:** rozvoj ponímame z holistického chápania ľudského jedinca, v kontexte a v súlade so skúsenosťou v rodine a širšej spoločnosti, zahŕňajúci duchovné, psychologické, emocionálne, fyzické, materiálne i ekonomické aspekty. Kdekoľvek pri práci sa SKCH usiluje o rozvoj človeka ako celej osoby aj celého spoločenstva a snaží sa zmeniť nespravodlivý spoločenský systém. SKCH sa pri práci snaží zaistiť silné a konzistentné väzby medzi okamžitou pomocou, navrátením do bežného života a vývojovými prvkami.
4. **Súcit:** ľudia sú zjednotení do jednej ľudskej rodiny, preto je SKCH hlboko pohnutá utrpením iných a má morálnu povinnosť konať humanitárne. Táto povinnosť je nevyhnutnou súčasťou nielen existencie SKCH, ako katolíckej organizácie, ale i jej členstva v ľudskej rodine. Preto si SKCH ako člen medzinárodnej komunity uvedomuje svoju povinnosť poskytovať humanitárnu pomoc, ako aj povinnosť iných umožniť SKCH poskytovanie humanitárnej pomoci bez prekážok.
5. **Prednostné zameranie na chudobných a utláčaných:** v súlade s Ježišovým učením si SKCH zvolila cestu sprevádzania chudobných, žijúcich na okraji spoločnosti a utláčaných. SKCH je odhodlaná bojovať proti dehumanizujúcej chudobe, ktorá okráda ľudí o ich dôstojnosť a ľudskosť. Sväté písmo ju vedie k tomu, aby pracovala pre dosiahnutie slobody utláčaných a spravodlivého rozdelenia darov zeme a pomoci tým, ktorí žijú na okraji spoločnosti v dosiahnutí ich vlastného rozvoja. SKCH vníma chudobných ľudí ako svojich blížnych a stojí po ich boku. Bude pri nich stáť dovedy, kým ju budú potrebovať a bude s nimi čeliť nespravodlivosti, ktorú zakúšajú.
6. **Rešpekt:** SKCH rešpektuje náboženské tradície, kultúru, usporiadanie a zvyky, pokiaľ podporujú a udržujú dôstojnosť ľudskej osoby.

7. **Solidarita:** SKCH pracuje s ľuďmi, ktorí sú chudobní a žijúci na okraji spoločnosti a takto dosahuje ovocie mieru, spravodlivosti a ľudského rozvoja. Solidarita spája ľudstvo v spoločnej vízii vybudovania sveta, kde všetky ľudské bytosti dostávajú to, čo im spravodlivo patrí, ako Božím synom a dcéram.

## Článok II

### Princípy

1. **Partnerstvo:** SKCH rovnocenne spolupracuje na základe spoločných hodnôt a poslania prostredníctvom vykonávania podporných úloh, koordinácie, zastupovania a budovania kapacít. SKCH buduje svoje vzťahy s (arci)diecéznymi a farskými charitami na princípe partnerstva a tým môžu charity medzi sebou vytvárať solidaritu, zdieľať spoločnú víziu, hodnoty a stratégiu. Tieto vzťahy sa zakladajú na vzájomnom rešpekte, dôvere a dobrej vôli.
2. **Subsidiarita:** SKCH zaisťuje, aby právomoci, rozhodovanie a zodpovednosť prechádzali na najnižšie úrovne, na ktorých je možné ich riadne vykonávať. Konajúc v duchu uvedeného sa SKCH snaží maximalizovať využitie miestnych možností a zdrojov a budovať na ich základe. SKCH neprenáša úlohy jednotlivcov na spoločnosť, podporuje jednotlivcov k samostatnému a zodpovednému životu.
3. **Spoluúčasť:** SKCH sa stará o to, aby ľudia, ktorým pomáha, boli súčasťou navrhovania, riadenia a implementácie projektov, ktoré realizuje v ich mene a aby sa tiež podieľali na rozhodovaní o súvisiacich záležitostiach. Zapojenie ľudí je výrazom ľudskej dôstojnosti a zahŕňa v sebe aj zdieľanie zodpovednosti za spoločenstvo ľudí. SKCH sa zaväzuje k procesu rozvoja, ktorého prioritou je aktívna spoluúčasť, ako základ demokratickej a inkluzívnej spoločnosti.
4. **Posilnenie:** SKCH pomáha ľuďom rozvíjať a uvedomovať si svoj celkový potenciál a budovať vzájomné vzťahy plné rešpektu tak, aby mohli riadiť a zlepšovať kvalitu svojich životov. Prostredníctvom celostného ľudského rozvoja a posilnenia podporuje aktívne, silné miestne spoločenstvá, s členmi, ktorí zastávajú významnú úlohu v občianskej spoločnosti.
5. **Nezávislosť:** SKCH si sama stanovuje operatívne činnosti a programy a nenecháva sa využívať ako nástroj národných, zahranično-ekonomických, či politických záujmov, hlavne ak takéto záujmy nie sú v súlade s učením Katolíckej cirkvi.

6. **Správa a zodpovednosť:** SKCH vynaloží všetko úsilie na to, aby bola zodpovedná voči tým, ktorým pomáha, i voči tým, ktorí podporujú jej prácu, ako i voči spoločnosti ako takej. Taktiež zabezpečí dohľad nad zdrojmi, ktoré jej boli zverené.
7. **Rovnosť, všeobecnosť, nestrannosť a otvorenosť k všetkým národom:** všetky ženy a všetci muži, všetky dievčatá a všetci chlapci sú si v stvorení rovní a každý z nich unikátnym spôsobom prispieva k tomuto svetu, spoločne si uvedomujúc, čo je celkom ľudské. SKCH sa zaväzuje k rovnocennej a aktívnej účasti žien, mužov, dievčat a chlapcov v celej jej práci. SKCH slúži ľuďom bez rozdielu, hlavne tým najchudobnejším a najzraniteľnejším, podľa objektívneho vyhodnotenia ich životnej situácie a potrieb, bez ohľadu na rasu, vek, pohlavie, fyzický stav, etnický pôvod, vierovyznanie či politické presvedčenie t.j. bez akýchkoľvek znevýhodňujúcich rozdielov.
8. **Ochrana:** SKCH sa usiluje zaistiť bezpečnosť tých, s ktorými a pre ktorých pracuje, hlavne detí, v súlade s Konvenciou OSN o právach dieťaťa, v súlade s národnou legislatívou a Konvenciou Caritas Internationalis o ochrane detí (2004), a v súlade s ďalšou dobrou praxou.
9. **Miestne ekonomiky:** kdekoľvek je to možné, SKCH využíva miestne zdroje a produkty a podporuje miestnu ekonomiku tak, aby nedošlo k vyčerpaniu zásob alebo k spôsobeniu mimoriadnej inflácie.
10. **Starostlivosť o stvorenstvo a ohľad na environmentálny dopad:** SKCH chráni ľudstvo aj planétu, podporuje citlivý prístup ku všetkému Božiemu stvoreniu, pretože planéta a všetky jej zdroje sú zverené ľudstvu. Z pozície skutočných správcov všetkého stvoreného, SKCH pri práci, jej plánovaní a uskutočňovaní, myslí na životné prostredie a dedičstvo pre budúce generácie.
11. **Súčinnosť:** SKCH bude úzko spolupracovať s národnými vládami a miestnymi úradmi, cirkvami, náboženskými spoločnosťami, občianskou spoločnosťou a s ostatnými členmi, ktorí napomáhajú rozvoju spoločnosti.
12. **Obhajoba:** SKCH bude hájiť - a to na národnej i medzinárodnej úrovni - záujmy chudobných i ľudí žijúcich na okraji spoločnosti, aby priniesla svedectvo o ich ťažkom údele a zdôrazňovala ho rovnako ako štrukturálne príčiny chudoby a nespravodlivosti. SKCH bude splnomocnencom zmeny a spoločenskej transformácie, aby propagovala rešpektovanie ľudských práv.
13. **Rozvoj a vzdelávanie pracovníkov:** SKCH sa zaväzuje zlepšovať svoju prácu, ktorú robí a ako ju robí, a to prostredníctvom neustálej reflexie, zvyšovaním spôsobilosti, monitorovaním, vyhodnocovaním, riadením znalostí a strategickým plánovaním. Bude

investovať do svojich pracovníkov, aby zabezpečila rozvoj ich schopností, skúseností a znalostí, ktoré potrebujú k plnému rozvinutiu svojho potenciálu a tým zabezpečí posilnenie SKCH.

14. **Starostlivosť o pracovníkov:** SKCH zaistí riadne, dôstojné a udržateľné pracovné podmienky pre všetkých svojich pracovníkov. Bude sa snažiť o riadne zaobchádzanie s ľudskými zdrojmi a bude konať v súlade s pracovným právom Slovenskej republiky a celým jej právnym poriadkom.

### **Článok III** **Záverečné ustanovenia**

1. SKCH oboznámi svojich pracovníkov s týmto kódexom a zodpovedá za ich formáciu v jeho duchu.
2. Generálny sekretár a právnik SKCH sú zodpovední za pravidelnú kontrolu, revidovanie a aktualizáciu tohto kódexu minimálne raz za dva roky.
3. SKCH bude riešiť oznámenia o porušení tohto kódexu podľa prijatých vnútorných smerníc.
4. Každý pracovník je povinný okamžite oznámiť akékoľvek podozrenie týkajúce sa porušenia tohto kódexu. V prípade, ak nie sú prijaté smernice, podľa čl. VI ods. 4 tohto kódexu, pracovníci smerujú svoje oznámenia k svojim nadriadeným. Urobiť sa tak dá ústne alebo písomnou formou. V oznámení musia byť uvedené všetky podrobnosti vrátane podporných dôkazov. Pokiaľ z nejakých dôvodov nie je možné riešiť situáciu štandardnou cestou (napr. ak je oznámenie smerované voči nadriadenému pracovníka), mal by pracovník oznámenie podať vyššiemu nadriadenému.
5. Etický kódex Slovenskej katolíckej charity nadobúda platnosť a účinnosť jeho schválením.
6. Tento Etický kódex SKCH ruší a nahrádza Etický kódex členských organizácií Caritas Internationalis zo dňa 18.05.2014 prijatý SKCH v roku 2014.

Bratislava, 30.9.2020

---

Mons. Štefan Sečka  
prezident SKCH

---

Ing. Erich Hulman  
generálny sekretár SKCH